

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом від 06.01.2026 № 06

директор гімназії

Анастасія ШУТЯК

код
24779838

Положення про запобігання та протидію насильству та жорсткому поводженню з дітьми в Миколаївській гімназії №56

1. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає порядок організації роботи гімназії щодо запобігання та протидії насильству в освітньому середовищі, а також взаємодії з органами та службами у справах дітей, правоохоронними органами та закладами охорони здоров'я.

1.2. Положення розроблено відповідно до:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;
- Закону України «Про охорону дитинства»;
- Наказу МОН України №1646 від 28.12.2019;
- Порядку реагування на випадки насильства та жорсткого поводження з дітьми, затвердженого постановою КМУ від 19.11.2025 року №1513;
- Типової програми унеможливлення насильства та жорсткого поводження з дітьми, затвердженого постановою КМУ від 04.06.2025 №658.

1.3. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу: здобувачів освіти, педагогічних працівників, батьків (законних представників), адміністрацію гімназії та інших осіб, які перебувають на території закладу.

1.4. У Положенні термін «насильство» та «реагування на випадок насильства» вживається у значенні, визначеному чинним законодавством України:

Насильство - це намісненасильствозастосуванняфізичноїсилиабозначноговпливу, здійсненогоабо у виглядізагрози, направленепроти себе, протиіншої особи, групиосібабоспільноти, результатом якого є (або є високавірогідністьцього) тілесніушкодження, смерть, психологічна травма, відхилення в розвиткуаборізного роду збиток.

Реагування на випадокнасильства – це сукупністьнегайних, обов'язкових та скоординованихдійпрацівниківгімназії, спрямованих на захистдитини, повідомленняуповноваженихорганів та наданнядопомогивідповідно до встановленого Порядку.

2. Мета та завдання

2.1. Мета– створення безпечного освітнього середовища, запобігання будь-яким проявам і своєчасне реагування на випадки насильства та жорсткого поводження з дітьми.

2.2. Завдання:

- формування у здобувачів освіти та працівників культури ненасильницької поведінки;
- своєчасне виявлення фактів насильства;
- захист прав і свобод здобувачів освіти;
- надання допомоги постраждалим;
- взаємодія з компетентними органами (служби у справах дітей, Нацполіція, центри соціальних служб).

3. Принципи роботи

- пріоритет безпеки дитини;
- нульова толерантність до насильства;
- конфіденційність інформації;
- недопущення повторної травматизації;
- партнерство та взаємодія з компетентними органами.

4. Форми та методи роботи

- проведення тематичних годин спілкування, тренінгів, інтерактивних занять;
- робота з батьками (консультації, інформаційні бюлетені);
- регулярні навчання персоналу;
- розміщення інформаційних матеріалів у закладі (телефони гарячих ліній, алгоритм дій).

5. Організація роботи

5.1. Директор гімназії:

- затверджує положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми у гімназії з урахуванням положень Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 р. № 658, та Порядку реагування на випадок насильства, забезпечує його оприлюднення, обов'язкове ознайомлення з ним працівників та здійснює контроль за його виконанням;
- за погодженням із службою у справах дітей формує склад комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми (далі - комісія), організовує її роботу, оприлюднює інформацію про склад комісії;
- організовує інформування працівників гімназії про захист дітей від усіх форм насильства та жорстокого поводження, зокрема про види і форми жорстокого поводження з дітьми, насильства стосовно дітей і за участю дітей, ознаки різних форм насильства та жорстокого поводження, порядок взаємодії суб'єктів з метою реагування на такі випадки та організації надання дитині необхідної допомоги, дії та заходи щодо надання дитині екстреної допомоги у зв'язку із загрозою внаслідок насильства її життю та здоров'ю;
- розглядає усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, які сталися у приміщенні, на території гімназії або під час заходів поза її межами, протягом однієї доби з дня надходження, забезпечує опрацювання комісією отриманих повідомлень;
- сприяє проходженню особами, які вчинили насильство та/або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком та/або постраждали від насильства та жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб.

У разі виявлення ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною директор гімназії:

- невідкладно, у строк, що не перевищує трьох годин, повідомляє про виявлення ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною (в письмовій формі, зокрема за допомогою електронної комунікації) батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей;
- скликає засідання комісії не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення.

У випадку виявлення насильства та/або жорстокого поводження з дитиною з боку директора гімназії працівники, батьки, інші законні представники дитини або свідки цього випадку повинні повідомити управління освіти міста.

У разі відсутності директора гімназії чи особи, на яку покладено виконання обов'язків директора, його функції, передбачені цим пунктом, виконує відповідний орган управління освіти міста, якому підпорядковується гімназія.

5.2. Педагогічні працівники у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з нею;
- за потреби надати домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання дитині екстреної медичної допомоги;
- невідкладно звернутися до органів Національної поліції, повідомити директору гімназії, батькам або іншим законним представникам дитини у паперовій або електронній формі, крім випадків, коли керівник суб'єкта, батьки або інші законні представники є кривдниками дитини.
- сприяють формуванню у здобувачів освіти безпечної поведінки, емоційної грамотності, здатності до самозахисту;

- співпрацюють з психологічною службою.

5.3. Практичний психолог та соціальний педагог:

- проводять діагностику та психологічну допомогу;
- організовують інформаційні зустрічі, консультації, превентивні заходи щодо профілактики насильства, розвитку критичного мислення, усвідомлення прав, засобів самозахисту для здобувачів освіти, їх батьків та педагогів;
- беруть участь у розгляді ситуацій насильства.

5.4. Відповідальний:

- приймає звернення (в тому числі анонімні) про випадки, підозри чи факти насильства;
- вносить інформацію до Журналу обліку випадків насильства (Додаток 4);
- бере участь у розгляді ситуацій насильства разом із адміністрацією та психологом;
- налагоджує взаємодію із зовнішніми структурами.

5.5. У гімназії створюється Комісія з реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми. Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі з метою:

- забезпечення негайного реагування на випадки насильства;
- координації дій працівників гімназії;
- захисту прав та інтересів дитини;
- організації міжвідомчої взаємодії відповідно до чинного законодавства.

5.5.1. Склад комісії формується з урахуванням її основних завдань та затверджується директором гімназії.

До складу Комісії обов'язково входять:

- директор гімназії або уповноважена ним особа (голова Комісії);
- ЗДНВР;
- практичний психолог;
- соціальний педагог.

До складу Комісії можуть залучатися:

- класний керівник або педагог, який виявив випадок;
- медична сестра;
- інші працівники гімназії – за необхідності.

За потреби до участі в роботі Комісії залучаються представники:

- служби у справах дітей;
- центрів соціальних служб;
- Національної поліції;
- та інших уповноважених органів.

Член комісії, щодо якого надійшло повідомлення, виключається із складу комісії.

Кожен член комісії повинен не допускати конфлікту інтересів під час виконання своїх обов'язків. У разі виявлення конфлікту інтересів член комісії зобов'язаний негайно письмово повідомити про це голову комісії. У разі виявлення конфлікту інтересів голови комісії він має утриматися від участі в опрацюванні відповідного повідомлення, письмово повідомивши заступнику голови комісії. У такому разі функції голови комісії виконує заступник голови комісії.

5.5.2. Головою комісії є директор гімназії.

Головою комісії не може бути керівник суб'єкта, щодо якого надійшло повідомлення.

Голова комісії:

- організовує роботу комісії;
- визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії;
- забезпечує дотримання строків та процедур;
- визначає порядок денний і перелік питань, що підлягають розгляду;
- забезпечує моніторинг ефективності заходів реагування.

У разі відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник.

У разі відсутності голови комісії та його заступника обов'язки голови комісії виконує один із членів комісії, який обирається комісією під час засідання за поданням її секретаря.

У разі встановлення під час діяльності комісії факту вчинення головою комісії насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, голова комісії підлягає негайному виключенню із складу комісії. Виконання обов'язків голови комісії у такому випадку виконує його заступник.

5.5.3. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.

У разі відсутності секретаря комісії його обов'язки виконує один із членів комісії, який обирається під час засідання за поданням голови комісії або його заступника.

5.5.4. Член комісії має право:

- ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку насильства та/або жорстокого поводження з дітьми, брати участь у їх перевірці;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;
- брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;
- висловлювати окрему думку усно або письмово;
- вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.
- Член комісії зобов'язаний:
- особисто брати участь у роботі комісії;
- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;
- виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії;
- брати участь у голосуванні.

5.5.5. Метою діяльності комісії є:

- запобігання випадкам насильства та жорстокого поводження з дітьми під час провадження діяльності суб'єкта;
- з'ясування причин, які призвели до випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, та вжиття заходів для усунення таких причин.

5.5.6. Діяльність комісії провадиться з дотриманням принципів:

- законності;
- верховенства права;
- забезпечення найкращих інтересів дитини;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення;
- відкритості та прозорості;
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною;
- нетерпимості насильства та жорстокого поводження з дитиною та визнання його суспільної небезпеки.

5.5.7. Комісія у своїй діяльності керується Законами України “Про інформацію”, “Про захист персональних даних”, “Про охорону дитинства”, “Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей”, постановами Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 “Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини” (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561), від 1 червня 2020 р. № 585 “Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах” (Офіційний вісник України, 2020 р., № 57, ст. 1779) та іншими актами законодавства.

5.5.8. До завдань комісії належать:

збір інформації щодо обставин випадку насильства та/або жорстокого поводження з дітьми, зокрема пояснень сторін насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, батьків або інших законних представників дитини, яка стала стороною насильства та/або

жорстокого поводження з дитиною; опрацювання повідомлень, аналіз зібраної інформації щодо обставин, зазначених у повідомленні;

оцінка потреб осіб, які є стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, в соціальних та психолого-педагогічних послугах і забезпечення таких послуг;

надання рекомендацій щодо добровільного проходження особами, які стали стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, відповідної програми для таких осіб;

підготовка пропозицій щодо внесення змін до положення про запобігання та протидію насильству та/або жорстокому поводженню з дітьми;

здійснення моніторингу виконання рекомендацій комісії і надання відповідної інформації службі у справах дітей за місцем розташування суб'єкта;

розгляд висновків практичного психолога та соціального педагога або інших експертних висновків, що мають значення для об'єктивного розгляду заяви у разі їх надходження від батьків або інших законних представників дитини.

5.5.9. Комісія має право:

оцінювати потреби сторін насильства та/або жорстокого поводження з дитиною в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, зокрема із залученням фахівців служби у справах дітей та надавача соціальних послуг;

рекомендувати особам, які стали стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, проходження відповідної програми для таких осіб;

визначати причини насильства та/або жорстокого поводження, а також необхідні заходи для усунення таких причин;

здійснювати моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, заходів впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;

надавати рекомендації для працівників суб'єкта щодо доцільних методів здійснення заходів з дітьми, які стали стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною;

надавати рекомендації для батьків або інших законних представників дитини, яка стала стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною.

5.5.10. Формою роботи комісії є засідання, які проводяться очно, а в разі потреби - дистанційно чи у змішаному форматі, коли частина членів комісії беруть участь у її роботі дистанційно.

Дату, час, місце і формат проведення засідання комісії визначає її голова, за відсутності голови комісії - його заступник.

Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

5.5.11. Секретар комісії не пізніше ніж за добу повідомляє членам комісії, а також іншим заінтересованим особам про порядок денний запланованого засідання, дату, час, місце і форму його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронній або паперовій формі.

5.5.12. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови комісії. За відсутності голови комісії вирішальним є голос його заступника.

Під час проведення засідання комісії секретар комісії веде протокол засідання комісії за формою згідно з додатком 5.

5.5.13. До участі у засіданні комісії можуть залучатися батьки або інші законні представники дитини (за згодою), крім випадків, коли вони є кривдниками дитини, а також особи, які стали свідками випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватися принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;

- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

5.5.14. Голова комісії доводить до відома заінтересованих осіб та Державної служби у справах дітей рішення комісії згідно із протоколом засідання та здійснює контроль за його виконанням.

Строк опрацювання комісією повідомлень та виконання нею своїх завдань не має перевищувати 10 робочих днів із дня їх отримання керівником суб'єкта.

6. Алгоритм реагування (Додаток 1)

Працівник: виявив факт → фіксує → негайно інформує директора.

Директор: повідомляє батьків (за умови безпеки), службу у справах дітей та поліцію (до 24 годин).

Психолог: надає психологічну допомогу.

Ведеться Журнал обліку випадків насильства.

7. Права та обов'язки учасників освітнього процесу

Здобувачі освіти: право на безпечне навчання, захист від насильства; зобов'язані не вчиняти дій, що принижують інших.

Педагоги: зобов'язані виявляти, повідомляти про факти насильства, брати участь у профілактичних заходах.

Батьки: зобов'язані співпрацювати з закладом, дотримуватись норм ненасильницької поведінки.

8. Правила безпечної поведінки працівників

- Фізичний контакт: Забороняється будь-який непотрібний фізичний контакт з дитиною. Якщо контакт необхідний (наприклад, під час надання допомоги або освітнього заходу), він має відбуватися відкрито, у присутності інших осіб або у приміщенні з вільним доступом.
- Приватні зустрічі: Забороняється перебування працівника з дитиною наодинці в закритому приміщенні. Двері мають бути відкритими або мати прозоре вікно. Проведення індивідуальних консультацій допускається лише за умови: забезпечення візуального контролю (двері не блокуються, приміщення знаходиться у зоні вільного доступу); відповідного обґрунтування мети зустрічі.
- Подарунки та комунікація: Працівникам заборонено дарувати дитині особисті подарунки або спілкуватися з нею у месенджерах на теми, що не стосуються освітнього процесу, без відома батьків.

9. Взаємодія із зовнішніми органами

Заклад взаємодіє зі службами у справах дітей, поліцією, органами охорони здоров'я, центрами соціальних служб, притулками для дітей.

10. У гімназії здійснюється щорічний аналіз ефективності профілактичних заходів.

Інформація використовується виключно в службових цілях із дотриманням конфіденційності.

11. Контроль і відповідальність

Контроль здійснює директор гімназії. Працівники несуть дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність за неналежне виконання обов'язків згідно із законодавством України та внутрішніми документами гімназії.

12. Заключні положення

12.1 Положення набирає чинності з моменту його затвердження наказом директора гімназії.

12.2 Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради, ініціативою керівництва або у випадку зміни законодавства.

12.3 Усі працівники гімназії ознайомлюються з Положенням під підпис у термін не пізніше 5 днів після прийняття на роботу.

Алгоритм дій у разі виявлення насильства

Етап	Хто виконує	Дії	Термін
1	Працівник	Виявив факт насильства – фіксує та повідомляє адміністрацію	Негайно
2	Адміністрація	Інформує батьків (якщо безпечно), службу у справах дітей, поліцію	Протягом 3 годин
3	Психолог	Проводить первинне консультування, складає висновок	1 доба
4	Відповідальний	Вносить запис до журналу обліку	Того ж дня

ТИПОВА ФОРМА

первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини

1. Інформація про заклад: Миколаївська гімназія №56.
2. Дата та час отримання інформації/виявлення ознак: «__» _____ 20__ р. о __:__ год.
3. Відомості про дитину:

П.І.Б.

Дата народження

Клас

4. Хто повідомив про випадок: (працівник закладу, інша дитина, батьки, анонімне повідомлення тощо) _____
5. Опис підозри/факту насильства: (стисло викласти обставини, місце, час, характер травм або змін у поведінці дитини)

6. Інформація про ймовірного кривдника: (якщо відомо)

6. Вжиті невідкладні заходи:

- Надання медичної допомоги: [] так / [] ні
- Повідомлення батьків: [] так / [] ні (час: _____)
- Повідомлення поліції/ССД: [] так / [] ні (час: _____)

7. Посада, ПІБ та підпис особи, яка склала повідомлення: _____ / _____

Контакти гарячих ліній

- Поліція: 102
- Національна гаряча лінія МОН: 0 800 500 225 або 116-111
- Гаряча лінія з протидії насильству: 15-47
- Служба у справах дітей Миколаївської облдержадміністрації: 37-26-32
- Служба у справах дітей Миколаївської міської ради: 37-30-20
- Миколаївський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді: 46-37-08; 46-37-07; 050-811-45-20

Журнал обліку випадків насильства

№	Дата	ПІБ постраждалого	Характер насильства	Хто виявив	Вжиті заходи	Примітки

ПРОТОКОЛ № _____

засідання комісії з розгляду випадків
насильства або жорстокого поводження з дітьми
Миколаївської гімназії №56

_____ 20__ р. Час: ____ год ____ хв.

Підстава: _____
(відкого і коли надійшло повідомлення)

Про випадок насильствата/ або жорстокого поводження з дітьми)

(стислий зміст повідомлення)

Присутні:

Члени комісії (____ осіб) згідно з наказом про склад комісії від ____ № ____:

Інші особи (____ осіб):

СЛУХАЛИ:

Затвердження Порядку денного засідання

Розгляд питань Порядку денного засідання*

Ухвалили рішення про:

Потреби осіб, які вчинили насильство та/або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком та/або постраждали від насильства та жорстокого поводження (далі — сторони насильства та/або жорстокого поводження з дитиною), в соціальних та психолого-педагогічних послугах, рекомендації щодо добровільного проходження особами, які вчинили насильство та жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства та/або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб

(опис відповідь даних послуг та відповідальні за їх надання)

Заходи для усунення причин насильства та/або жорстокого поводження з дітьми

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

Заходи впливу щодо сторін насильства та/або жорстокого поводження з дітьми

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

Рекомендації для працівників суб'єкта щодо заходів з сторонами насильства та/або жорстокого поводження з дитиною

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

Рекомендації для батьків або інших законних представників дитини, яка стала стороною насильства та/або жорстокого поводження

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

Голова комісії

(власнеім'я, прізвище)

Секретар комісії

(власнеім'я, прізвище)

